

Mededeling

Brussel, 2 juni 2017

Kenmerk: NBB_2017_19

uw correspondent:

Nicolas Strypstein
tel. +32 2 221 44 74 – fax +32 2 221 31 04
nicolas.strypstein@nbb.be

Mededeling betreffende de procedures voor de uitoefening van verzekerings- of herverzekeringsactiviteiten in België door verzekerings- of herverzekeringsondernemingen naar buitenlands recht (ondernemingen uit een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte of uit een derde land)

Toepassingsveld

- *Verzekerings- of herverzekeringsondernemingen die onder het recht van een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte ressorteren; en*
- *Verzekeringsondernemingen die onder het recht van een derde land ressorteren.*

Samenvatting/Doelstelling

In deze mededeling worden de voorwaarden en de procedures beschreven die in acht moeten worden genomen door verzekerings- of herverzekeringsondernemingen die onder het recht van een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte ressorteren en die in België verzekerings- of herverzekeringsactiviteiten wensen uit te oefenen via een bijkantoor of in het kader van het vrij verrichten van diensten. Zij bevat eveneens de voorwaarden en de procedure die gevolgd moeten worden door verzekeringsondernemingen die onder het recht van een derde land ressorteren en die in België een bijkantoor met vergunning wensen te vestigen (met inachtneming van bepaalde, vrij strenge, voorwaarden) of die activiteiten wensen uit te oefenen in het kader van het vrij verrichten van diensten (in bepaalde gevallen die vastgesteld zijn in internationale overeenkomsten).

Juridische basis

Wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen, de artikelen 550 tot 561, 575, 584 en 585

Structuur

- I. *Doelstellingen*
- II. *Definities*
- III. *Uitoefening van verzekerings- of herverzekeringsactiviteiten in België door een verzekerings- of herverzekeringsonderneming die onder het recht van een andere lidstaat van de EER ressorteert*

IV. *Uitoefening van verzekeringsactiviteiten in België door een verzekeringsonderneming die onder het recht van een derde land ressorteert*

V. *Intrekking*

Geachte mevrouw

Geachte heer

I. Doelstellingen

In deze mededeling wordt herinnerd aan de verplichtingen die gelden voor verzekerings- of herverzekeringsondernemingen die onder het recht van een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte (hierna 'EER') ressorteren en die in België verzekerings- of herverzekeringsactiviteiten wensen uit te oefenen via een bijkantoor of in het kader van het vrij verrichten van diensten, en worden de procedures beschreven die in dat geval van toepassing zijn. Zij bevat eveneens de voorwaarden en de procedure die gevolgd moeten worden door verzekeringsondernemingen die onder het recht van een derde land ressorteren en die in België een bijkantoor met vergunning wensen te vestigen (met inachtneming van bepaalde, vrij strenge, voorwaarden) of die activiteiten wensen uit te oefenen in het kader van het vrij verrichten van diensten (in bepaalde gevallen die in internationale overeenkomsten zijn vastgesteld).

II. Definities

- De Wet: de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen;
- Lidstaat: een staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (art. 15, 27° van de Wet);
- Derde land: een staat die geen partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (art. 15, 28° van de Wet);
- Bijkantoor: een agentschap of bijkantoor van een verzekerings- of herverzekeringsonderneming die gevestigd is op het grondgebied van een andere lidstaat dan de lidstaat van herkomst of op het grondgebied van een derde land (art. 15, 33° van de Wet);
- Vrij verlenen van diensten: de activiteit waarbij een verzekerings- of herverzekeringsonderneming vanuit haar zetel of vanuit een in een lidstaat of een derde land gelegen bijkantoor, in een andere lidstaat of in een derde land gelegen risico's dekt (art. 15, 35° van de Wet).

III. Uitoefening van verzekerings- of herverzekeringsactiviteiten in België door een verzekerings- of herverzekeringsonderneming die onder het recht van een andere lidstaat van de EER ressorteert

3.1. Inleiding

Een verzekerings- of herverzekeringsonderneming die onder het recht van een andere lidstaat ressorteert en die in haar land van herkomst verzekerings- of herverzekeringsactiviteiten mag uitoefenen, mag via een bijkantoor of in het kader van het vrij verrichten van diensten verzekerings- of herverzekeringsactiviteiten uitoefenen in België mits zij de in de Wet vastgestelde procedures in acht neemt.

3.2. Toepasselijke wetgeving

Voor de opening van een bijkantoor in België of voor de aanvang van activiteiten in het kader van het vrij verrichten van diensten in België is de volgende wetgeving van toepassing:

- 1) Opening van een bijkantoor: voor verzekeringsondernemingen de artikelen 550 tot 555 van de Wet, en voor herverzekeringsondernemingen artikel 575 van de Wet; en
- 2) Vrij verrichten van diensten: voor verzekeringsondernemingen de artikelen 556 tot 561 van de Wet, en voor herverzekeringsondernemingen artikel 575 van de Wet.

3.3. Opening van een bijkantoor in België

3.3.1. Opening van een bijkantoor door een [verzekeringsonderneming](#)

Een verzekeringsonderneming waaraan een vergunning is verleend in een andere lidstaat van de EER en die in België een bijkantoor wenst te vestigen om er verzekeringsactiviteiten uit te oefenen, dient contact op te nemen met de bevoegde autoriteit van haar lidstaat van herkomst om de inhoud te bepalen van het kennisgevingsdossier dat zij bij die autoriteit moet indienen.

Zodra de bevoegde autoriteit van de lidstaat van herkomst aan de Nationale Bank van België (hierna 'de Bank') de in artikel 550 van de Wet bedoelde gegevens heeft meegedeeld, beschikt de Bank over een termijn van twee maanden om aan de bevoegde autoriteit van de lidstaat van herkomst de bepalingen van het Belgische recht mee te delen die om redenen van algemeen belang in acht moeten worden genomen door het bijkantoor (art. 551 van de Wet).

Overeenkomstig artikel 552 van de Wet mogen de activiteiten van het bijkantoor in België worden aangevangen vanaf de datum waarop de bevoegde autoriteit van de lidstaat van herkomst de mededeling betreffende de bepalingen van algemeen belang heeft ontvangen en uiterlijk bij het verstrijken van de voornoemde termijn van twee maanden.

3.3.2. Opening van een bijkantoor door een [herverzekeringsonderneming](#)

Overeenkomstig artikel 575 van de Wet mag een herverzekeringsonderneming die onder het recht van een lidstaat ressorteert een bijkantoor vestigen in België om er herverzekeringsactiviteiten uit te oefenen voor zover de betrokken onderneming in haar lidstaat van herkomst een vergunning heeft verkregen voor die activiteiten. De herverzekeringsonderneming dient contact op te nemen met de bevoegde autoriteit van haar lidstaat van herkomst voor de eventuele procedures die gevolgd moeten worden voor de kennisgeving aan die autoriteit van haar voornemen om in België een bijkantoor te openen.

3.4. Uitoefening van activiteiten in België in het kader van het vrij verrichten van diensten

3.4.1. Uitoefening van activiteiten in het kader van het vrij verrichten van diensten door een [verzekeringsonderneming](#)

Een verzekeringsonderneming waaraan een vergunning is verleend in een andere lidstaat en die in België verzekeringsactiviteiten wenst uit te oefenen in het kader van het vrij verrichten van diensten, dient contact op te nemen met de bevoegde autoriteit van haar lidstaat van herkomst om de inhoud te bepalen van het kennisgevingsdossier dat zij bij die autoriteit moet indienen.

Zodra de verzekeringsonderneming door de bevoegde autoriteit van de lidstaat van herkomst op de hoogte is gebracht van de mededeling aan de Bank van de in artikel 556 van de Wet bedoelde gegevens, mag de onderneming haar activiteiten in België aanvangen (art. 558 van de Wet).

3.4.2. Uitoefening van activiteiten in het kader van het vrij verrichten van diensten door een herverzekeringsonderneming

Overeenkomstig artikel 575 van de Wet mag een herverzekeringsonderneming die onder het recht van een lidstaat ressorteert, in België herverzekeringsactiviteiten uitoefenen in het kader van het vrij verrichten van diensten voor zover de betrokken onderneming in haar lidstaat van herkomst een vergunning heeft verkregen voor die activiteiten. De herverzekeringsonderneming dient contact op te nemen met de bevoegde autoriteit van haar lidstaat van herkomst voor de eventuele procedures die gevolgd moeten volgen voor de kennisgeving aan die autoriteit van haar voornemen om in België herverzekeringsactiviteiten uit te oefenen in het kader van het vrij verrichten van diensten.

3.5. Wijziging van de gegevens betreffende een bijkantoor in België of betreffende in het kader van het vrij verrichten van diensten uitgeoefende activiteiten

Overeenkomstig artikel 554 van de Wet en artikel 145, lid 4 van Richtlijn 2009/138/EG wordt elke voorgenomen wijziging van de gegevens die verstrekt zijn in het dossier over het bijkantoor in België van een verzekeringsonderneming die onder het recht van een andere lidstaat ressorteert, ten minste een maand vóór de uitvoering van die wijziging, door die onderneming meegedeeld aan de Bank en aan de bevoegde autoriteit van de lidstaat van herkomst. De kennisgeving van die wijziging wordt in een formaat naar keuze verricht.

Overeenkomstig artikel 560 van de Wet wordt elke voorgenomen wijziging van de gegevens die verstrekt zijn in het dossier over de uitoefening in België van verzekeringsactiviteiten in het kader van het vrij verrichten van diensten, ter kennis gebracht van de bevoegde autoriteit van de lidstaat van herkomst, die deze informatie meedeelt aan de Bank.

IV. Uitoefening van verzekeringsactiviteiten in België door een verzekeringsonderneming die onder het recht van een derde land ressorteert

NB: Deze afdeling is niet van toepassing op de uitoefening van herverzekeringsactiviteiten in België door een herverzekeringsonderneming die onder het recht van een derde land ressorteert. De procedure voor herverzekeringsondernemingen van derde landen wordt in een andere mededeling beschreven.

4.1. Inleiding

Deze afdeling betreft de uitoefening van verzekeringsactiviteiten in België, via een bijkantoor of in het kader van het vrij verrichten van diensten, door verzekeringsondernemingen die onder het recht van een derde land ressorteren.

Er zij opgemerkt dat:

1. voor de uitoefening van activiteiten via een bijkantoor strengere voorwaarden gelden voor ondernemingen uit derde landen dan voor ondernemingen die onder het recht van een andere lidstaat ressorteren; en
2. er in het kader van het vrij verrichten van diensten enkel activiteiten mogen worden uitgeoefend in bepaalde gevallen die vastgesteld zijn in internationale overeenkomsten waarbij België en het derde land van herkomst partij zijn of die zij moeten naleven, zoals de Algemene Overeenkomst inzake de handel in diensten (*General Agreement on Trade in Services* – hierna 'GATS'¹) of de OESO-code inzake liberalisering van lopende onzichtbare transacties (hierna de 'OESO-code').

¹ In het bijzonder de bepalingen ervan die opgenomen zijn in de Bijlage over de financiële diensten en in het Memorandum van overeenstemming inzake verplichtingen betreffende financiële diensten.

In andere dan de bovenstaande gevallen mag een verzekeringsonderneming die onder het recht van een derde land ressorteert, in België enkel activiteiten uitoefenen via een dochteronderneming die een onderneming naar Belgisch recht is die volledig is onderworpen aan de bepalingen van Boek II van de Wet.

Indien het de bedoeling is een dochteronderneming op te richten die verzekeringsactiviteiten uitoefent, zijn de artikelen 17 en volgende van de Wet van toepassing en gelden de formaliteiten die vastgesteld zijn in mededeling NBB_2017_17 betreffende de procedures voor het verkrijgen van een vergunning als verzekerings- of herverzekeringsonderneming naar Belgisch recht en voor het verkrijgen van een uitbreiding van een vergunning.

Indien het de bedoeling is een verzekeringsonderneming naar Belgisch recht te verwerven die reeds over een vergunning beschikt in België, moeten de artikelen 64 en volgende van de Wet in acht worden genomen.

4.2. Toepasselijke wetgeving

De volgende wetgeving is op dit vlak van toepassing:

- 1) opening van een bijkantoor: de artikelen 584 en 585 van de Wet; en
- 2) verrichten van diensten: artikel 584, tweede lid van de Wet.

4.3. Opening van een bijkantoor in België

a) Voorwaarden

Het bijkantoor van een verzekeringsonderneming uit een derde land mag in België enkel verzekeringsactiviteiten uitoefenen op voorwaarde dat:

- a) die verzekeringsonderneming ressorteert onder het recht van een derde land dat als 'gelijkwaardig'² wordt beschouwd (art. 585, § 3, 1° van de Wet);
- b) de Bank met de toezichthouders van het derde land van herkomst een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten³ (art. 585, § 3, 2° van de Wet);
- c) de verzekeringsonderneming in het derde land van herkomst een vergunning heeft verkregen om de verzekeringsactiviteiten uit te oefenen die zij via haar Belgisch bijkantoor wenst te ontplooiën;
- d) aan het bijkantoor voorafgaandelijk een vergunning werd verleend door de Bank (art. 584, eerste lid en 585 van de Wet).

b) Vergunningverlening en vergunningsdossier

Een verzekeringsonderneming die onder het recht van een derde land ressorteert en die in België een bijkantoor wenst te vestigen, dient voorafgaandelijk een vergunning aan te vragen bij de Bank.

² D.w.z. een land waarvan het prudentieel toezicht op de verzekeringsondernemingen als gelijkwaardig wordt beschouwd aan het prudentieel toezicht dat bij Richtlijn 2009/138/EG en haar uitvoeringsmaatregelen wordt geregeld. Voor informatie over de gelijkwaardigheidsonderzoeken die door EIOPA worden verricht, wordt verwezen naar de website van deze laatste <https://eiopa.europa.eu/external-relations/equivalence>. Er wordt ook vastgesteld dat de opening van een bijkantoor in België door een verzekeringsmaatschappij naar Zwitserland recht onderworpen is aan een bijzonder regime in overeenstemming met de overeenkomst tussen de Zwitserse confederatie en de Europese Economische Gemeenschap betreffende de directe verzekering anders dan het verzekering op leven afgesloten op 10 oktober 1989.

³ Tenzij de Bank in een specifiek geval van mening is dat samenwerking met de toezichthouders van het derde land de kennis van de verzekeringsonderneming en van de groep van ondernemingen waartoe zij behoort niet aanzienlijk verbetert (art. 585, § 3, 2° van de Wet).

Om voor het bijkantoor een vergunning te verkrijgen, dient de onderneming aan de Bank een dossier te bezorgen dat de volgende gegevens bevat:

- (i) de inlichtingen vermeld in mededeling NBB_2017_17 (*mutatis mutandis* toepassing van het governancememorandum), die aangepast moeten worden om rekening te houden met het feit dat het om een bijkantoor gaat en niet om een afzonderlijke juridische entiteit (cf. bv. de vervanging van 'bestuurders van de onderneming' door 'leiders van het bijkantoor') en dat sommige bepalingen die van toepassing zijn op ondernemingen naar Belgisch recht niet van toepassing zijn op bijkantoren van derde landen (cf. bv. de formele aspecten betreffende de effectieve oprichting van de juridische entiteit); en
- (ii) de volgende elementen:
 - a) de bevestiging bedoeld in artikel 585, § 2, tweede lid van de Wet van de volgende feiten:
 - 1. dat het bijkantoor over het nodige in aanmerking komende eigen vermogen beschikt om de helft van de absolute ondergrens van het minimumkapitaalvereiste te bereiken
 - 2. dat het bijkantoor in België over activa beschikt voor het voornoemde bedrag en dat zij bovendien de helft van deze activa bij een financiële intermediair heeft gedeponereerd, om ze onbeschikbaar te maken;
 - b) een bevestiging van de toezichthouder van het land van herkomst dat de onderneming voldoet aan de prudentiële vereisten die op haar van toepassing zijn in dat land (art. 585, § 2 van de Wet);
 - c) de volgende aanvullende informatie:
 - 1. informatie over de regels die in het land van de zetel van toepassing zijn inzake solvabiliteit,
 - 2. een advies van de toezichthouder van de zetel over het programma van werkzaamheden van het bijkantoor en de kwaliteit van de onafhankelijke controlefuncties, en
 - 3. de contactgegevens van de algemene lasthebber en informatie over de hiërarchische en functionele rapporteringslijnen tussen de leiders van het bijkantoor en de moederonderneming evenals tussen de controlefuncties van het bijkantoor en die van de moederonderneming;

Een verzekeringsonderneming die onder een gelijkwaardig derde land ressorteert, moet overeenkomstig de artikelen 177 en 178 van het Wetboek diverse rechten en taksen ook een fiscaal vertegenwoordiger aanduiden in het kader van de jaarlijkse taks op de verzekeringsovereenkomsten⁴.

c) Onderzoek door de Bank

Overeenkomstig de paragrafen 4 en 5 van artikel 585 van de Wet kan de Bank weigeren een vergunning te verlenen aan een bijkantoor van een onderneming die ressorteert onder het recht van een land dat niet dezelfde toegangsmogelijkheden tot zijn markt biedt aan verzekeringsondernemingen naar Belgisch recht en indien de Bank van oordeel is dat voor de bescherming van de verzekeringnemers, de verzekerden en de begunstigen of voor een gezond en voorzichtig beleid van de onderneming of nog voor de stabiliteit van het financiële stelsel, de oprichting van een vennootschap naar Belgisch recht vereist is.

⁴ Cf. artikel 178, tweede lid van het Wetboek diverse rechten en taksen, dat het volgende bepaalt: « *De niet in België gevestigde verzekeringsondernemingen die hun hoofdkantoor hebben buiten de Europese Economische Ruimte moeten, vooraleer verzekeringsverrichtingen in België uit te oefenen, door of vanwege de Minister van Financiën een in België gevestigde aansprakelijke vertegenwoordiger laten erkennen Deze vertegenwoordiger verbindt zich persoonlijk en schriftelijk jegens de Staat, tot betaling van de jaarlijkse abonnementsmaks en van de boeten die mochten verschuldigd zijn.* ».

4.4. Uitoefening van activiteiten in België in het kader van het vrij verrichten van diensten met toepassing van de GATS en van de OESO-code

De uitoefening van activiteiten op het Belgische grondgebied, in het kader van het vrij verrichten van diensten, door een onderneming die onder het recht van een derde land ressorteert, is slechts toegelaten in bepaalde gevallen die in de internationale overeenkomsten zijn vastgesteld. Hieronder wordt de procedure beschreven die gevolgd moet worden voor de uitoefening van activiteiten in het kader van het vrij verrichten van diensten in België met toepassing van de GATS en van de OESO-code.

4.4.1. GATS - Zeescheepvaart, luchtvaart en internationaal douanevervoer van goederen

De ondernemingen van derde landen die toegetreden zijn tot de GATS mogen in het kader van het vrij verrichten van diensten in België gelegen risico's dekken die betrekking hebben op:

- 1° zeescheepvaart, commerciële luchtvaart, lancering van en vrachtvervoer middels ruimtevaartuigen (satellieten inbegrepen), waarbij het volgende volledig of gedeeltelijk wordt gedekt: de vervoerde goederen, het voertuig waarmee de goederen worden vervoerd en de daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid; en
2. internationaal douanevervoer van goederen.

De voornoemde risico's behoren tot de takken 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11 en 12 van Bijlage I van de Wet.

Om de hierboven bedoelde activiteit te mogen uitoefenen, moet de verzekeringsonderneming die onder het derde land ressorteert, de Bank voorafgaandelijk van haar voornemen in kennis stellen. Deze kennisgeving moet vergezeld gaan van een dossier met de volgende gegevens:

- 1° het adres van de zetel en, in voorkomend geval, van het bijkantoor van waaruit de activiteit zal worden uitgeoefend;
- 2° een attest dat wordt afgeleverd door de bevoegde autoriteiten van het land van de zetel van de onderneming en waarbij bevestigd wordt dat:
 - (i) de onderneming over voldoende solvabiliteit beschikt voor de uitoefening van die verrichtingen;
 - (ii) zij krachtens haar nationale wetgeving gemachtigd is de verzekeringsactiviteiten uit te oefenen waarop de aanvraag betrekking heeft;
 - (iii) er geen bezwaren zijn ten aanzien van de uitoefening van de voorgenomen activiteiten in België;
- 3° de vermelding van de aard van de risico's en de kenmerken van de producten die de onderneming voornemens is te dekken, en in voorkomend geval de algemene en de speciale voorwaarden van de in België verplicht gestelde verzekeringen.

De onderneming mag met haar activiteit beginnen zodra de Bank haar meedeelt dat het dossier in orde is. Wanneer de Bank haar beslissing niet binnen twee maanden na de ontvangst van het volledige dossier heeft meegedeeld, wordt zij geacht geen bezwaar te hebben tegen het voornemen van de onderneming.

Elke wijziging die de onderneming voornemens is in de hierboven bedoelde gegevens aan te brengen, moet aan de Bank worden meegedeeld.

4.4.2. OESO-code – takken 4, 5, 6, 7, 11 en 12

De ondernemingen van derde landen die de OESO-code hebben onderschreven, mogen in het kader van het vrij verrichten van diensten dekking verlenen voor in België gelegen risico's die behoren tot de takken 4 (casco rollend spoorwagematerieel), 5 (luchtvaartuigcasco), 6 (casco zee- en binnenschepen), 7 (vervoerde goederen), 11 (burgerrechtelijke aansprakelijkheid luchtvaartuigen) en 12 (burgerrechtelijke aansprakelijkheid zee- en binnenschepen) wanneer de verzekeringnemer het initiatief heeft genomen om de overeenkomst te onderschrijven.

De verzekeringnemer wordt niet geacht het initiatief te hebben genomen om de overeenkomst te onderschrijven wanneer met hem contact werd opgenomen door de verzekeringsonderneming of door een door de onderneming gemachtigde persoon met het oog op het sluiten van een verzekeringsovereenkomst.

V. Intrekking

Deze mededeling vervangt mededelingen D.146– A en D 146 - B van 19 april 1996 en trekt deze in, vanaf de publicatie ervan op de website van de Bank.

Hoogachtend

Jan Smets
Gouverneur